

Motion om Jämlikhetsdata

Idag samlar över 66 % av världens alla suveräna stater in statistik om etnicitet medan Sverige och Väst- och Nordeuropa fortfarande vägrar att göra det i antirasismens och antifascismens namn.

Det är alltså två tredjedelar av alla stater på jorden som samlar in data och siffror utifrån jämlikhetsdatametoden (d v s utifrån självidentifikation, frivillighet och anonymitet) och detta gäller 2/3 av alla stater i Asien, hälften av alla stater i Afrika, 80 % av alla stater i Nord- och Sydamerika samt 90 % av alla stater i Oceanien och cirka 45 % av alla stater i Europa och merparten av dem är belägna i Central- och Östeuropa förutom Storbritannien och Irland.

SCB använder sig regelbundet av olika former av enkätundersökningar som riktar sig till befolkningen för att samla information och data inom olika samhällsområden t.ex. arbetsmarknaden, socio-ekonomiska förutsättningar osv, eller till brukarna av de olika statliga verksamheterna (t ex i relation till skola och utbildning, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, barn och unga, bibliotek o s v). I stort sett alltid frågas det om ålder och kön och ibland om födelseland och bostadsområde. Kön och ålder är båda lagstadgade diskrimineringsgrunder men det finns ett antal diskrimineringsgrunder och kategorier som det bara ibland frågas om i enkäterna såsom könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionshinder och tillgänglighet samt sexuell läggning. Ingen av dessa diskrimineringsgrunder och kategorier går det att få fram siffror på via befolkningsregistret så det enda sättet att ta reda på om exempelvis HBTQ-personer är missgynnade i något sammanhang är att fråga om det och denna metod kallas oftast utanför Sverige för jämlikhetsdata.

Mycket tyder tyvärr på att klyftorna fortsätter att växa i Sverige.

Segregationen och ojämlikheten är just nu som allra mest tydlig i relation till just diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, nationellt ursprung eller hudfärg samt religion eller annan trosuppfattning. Att börja fråga om etnicitet, hudfärg och religion är tillåtet enligt svensk lagstiftning, det har DO utrett på regeringens uppdrag i rapporten "Statistikens roll i arbetet mot diskriminering" (2012), och Sverige får också regelbundet kritik från FN och EU för att inte ha några data och siffror om dessa diskrimineringsgrunder. Diskrimineringsgrunder som sällan eller aldrig inkluderas i undersökningar är etnisk tillhörighet, nationellt ursprung eller hudfärg samt religion eller annan trosuppfattning. Uppemot 20 % av invånarna idag har någon form av utländsk bakgrund men som i stort sett aldrig frågas om sin etniska tillhörighet, nationella ursprung eller hudfärg samt religion eller annan trosuppfattning.

Att välja att synliggöra olika gruppers utsatthet är ett oerhört viktigt steg i processen för att skapa ett jämlikt samhälle, för det är bara när man kan identifiera, synliggöra och mäta människors utsatthet som man kan ta fram riktade och effektiva politiska åtgärder mot de specifika problemen. Att inte samla jämlikhetsdata är att blunda för och därmed också upprätthålla rådande normer om ojämlika förutsättningar och socio-ekonomiska klyftor som drabbar olika grupper i samhället.

Yrkande

att Vänsterpartiet ska jobba för att Sverige, genom Statistiska Centralbyrån, SCB ska upprätta jämlikhetsdata, som bygger på samtliga diskrimineringsgrunder, i de relevanta årliga enkätundersökningar som görs

Momodou Malcolm Jallow, Malmö, Daniel Riazat, Falun, Rossana Dinamarca, Trollhättan